زاویه دید

تحلیلی بر پایان باز «گاندو»

مجموعه‌ای تلویزیونی برای همه دوران‌ها

عزیزا... محمدی (امتدادجو)
کارشناس

در دنیای فیلم و سریال به تناسب امکانات و به نسبت نیاز مخاطب، گاهی تولیداتی صورت می‌گیرد که علاوه بر جنبه سرگرمی و ابعاد مختلف قصه، در آن واقعیات و حقایقی خاص مطرح می‌شود و خاص بودن این حقایق و واقعیت‌ها موجب ماندگاری آن فیلم یا سریال می‌شود. مجموعه «گاندو» که در دو فصل در قاب تلویزیون به نمایش درآمده، در همان دوران آغازین پخش خود با اتکا به بکر بودن قصه و با تکیه به گونه روایی خود که یک ژانر امنیتی و اطلاعاتی بود؛ چنان در معرض توجه قرار گرفت که واکنش‌های سیاسی جدی را نیز متوجه خود کرد. گاندو با یک روایت عمیق از لایه‌های مختلف موضوعات امنیتی و اطلاعاتی که می‌شود این لایه‌ها را در شمایل اجتماعی، سیاسی و حتی فرهنگی یافت؛ پیچیدگی و دشواری حفظ جامعه را در شرایط به‌خصوص و عادی به تصویر کشید و مخاطرات را به خوبی مطرح و خیلی از اذهان خاموش به موضوعات امنیتی را بیدار کرد. این‌که فیلم یا سریالی به دفعات تکرار شود، یک امر بدیهی در تمامی شبکه‌های تلویزیونی دنیاست که گاه شبکه‌های تلویزیونی به تناسب شرایط پخش مجدد یک فیلم یا سریال را در فواصل زمانی مختلف در جدول پخش خود می‌گذارند؛ اما مهم آن است که اقبال مخاطب در باز پخش و تکرار مجدد این سریال‌ها چگونه است. این روزها شاهد بازپخش سریال گاندو در شبکه آی فیلم هستیم که باز مورد استقبال مخاطبان این شبکه قرار گرفته و توانسته در ساعتی از شب مخاطب را با جذابیت‌های داستانی خود همراه کند. توجه مخاطب به گاندو دارای پیامی واضح به تمامی مسئولان رسانه‌ای و همین‌طور تولیدکنندگان محتواهای رسانه‌ای است

که چرا این سریال این‌گونه مورد توجه قرار می‌گیرد و شخصیت‌های آن در ذهن مخاطب ماندگار شده‌است. شخصیت‌پردازی و ریتم بازی کاراکترهای اصلی، مضاف بر پیرنگ موجود در سریال، موضوعاتی است که بر میزان انگیزه مخاطب برای تماشای سریال گاندو می‌افزاید و مخاطب بدون کلافگی، خستگی و با رضایت تصمیم می‌گیرد در میان انبوه شبکه‌ها، شبکه آی فیلم را انتخاب کند و از تماشای آن لذت ببرد.

این یک واقعیت است که تقریبا تمام وقایع، اتفاق‌ها و تولیدات در ایران با توجه به این‌که همواره در شرایط خاص تحریم، تهدید، تطمیع و تخریب و ... قرار داریم، بلافاصله در معرض توجه جهانی قرار می‌گیرد و رسانه‌های اصلی جهان و ذیل آنها رسانه‌های معاند فارسی زبان نیز نشسته‌اند هر کاهی را به کوه تبدیل کنند یا برعکس! از همین رو و با توجه به اهداف و انگیزه‌های انقلاب اسلامی و مسیری که این انقلاب پیش رو دارد؛ مسلم است، دشمنی‌ها و موضوعات امنیتی تا زمانی که ایران، ایران است و انقلاب اسلامی در مسیر عدالت و صلح جهانی قرار دارد، پایان نخواهد پذیرفت و همیشه تهدید، تطمیع و تخریب و تحریم نیز برقرار خواهد بود و گاندو می‌تواند یک سریال با پایانی باز برای همه دوران‌های ایران باشد که ای بسا مخاطب به شدت دنبال تماشای فصل‌های بعدی آن نیز هست.

روایت تلویزیونی از سبک زندگی اربعین

جاذبه حسینی

روایت شور و شعور دلدادگان اباعبدا... (ع) یکی از مهم‌ترین مولفه‌های ترویج حرکت جهانی راهپیمایی اربعین حسینی شناخته می‌شود. رسانه‌ها به‌خصوص برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، همسو با سایر فعالیت‌ها و کنشگری‌های موثر به جهت حضور میلیونی هرساله زوار برای شرکت در مراسم اربعین حسینی، می‌توانند از طریق ساخت برنامه‌های هدفمند در راستای فرصت‌سازی و نیز فرهنگ‌سازی سبک زندگی ایثار و مقاومت، گام‌های مؤثری برداشته تا ضمن انعکاس آنچه از حضور و اشتیاق خیل عظیم زائران هویداست به سیرت و حقیقت آن هم بپردازند.

زهرا عابدینی
روزنامه‌نگار

رهبر انقلاب اربعین را رسانه پرقدرت عاشورا خواندند و فرمودند: «اهمیت اربعین اول این بود که رسانه پرقدرت عاشوراست. از روز عاشورا تا روز اربعین این چهل روز، چهل روز فرمانروایی منطق حق در میان دنیای ظلمانی حاکمیت بنی‌امیه و سفیانی‌ها بود. رسانه حقیقی [یعنی] فریاد زینب کبری، فریاد حضرت سجاد؛ در کجا؟ در کوفه، در شام، در آنجایی که ظلمات محض بود؛ اینها بزرگ‌ترین رسانه بود. همین‌ها بود که عاشورا را نگه داشت، همین‌ها بود که عاشورا را به امروز رساند. تاریخ و ریشه این روز اربعین و ماجرای اربعین این است. آن روز اهل بیت (ع) توفانی به پا کردند با این حرکت چهل روزه؛ یک توفان به پا شد در آن اختناق عجیب. ۱۳۹۸/۰۷/۱۲»

برنامه‌سازان و اصحاب رسانه با تأسی به منویات رهبری و تولید برنامه‌های خوش‌ساخت که مورد نیاز عصر حاضر جامعه است به خوبی می‌توانند، سبب شوند تا زائران و حتی جاماندگان اربعین در پایان این مراسم جهانی سربلند و دست پر به دنیای روزمره خود برگردند و چه‌بسا نقاط هدف‌گذاری شده روشنی را به سمت رشد و توسعه فردی و اجتماعی خود نشان کنند.

رسانه و به ویژه صداوسیما موظف است تا خوراک فکری و روحی و همچنین فرهنگی مردم را فراهم کند، از این رو برنامه‌سازان که راویان حماسه حسینی هستند، کاری ارزشمند و بس خطیری را به عهده دارند. رسالت روایتگری محرم و صفر، بیان باطن این واقعه عظیم است که باید دقت شود تا در اصل حفظ و ابلاغ پیام، صادق بوده و سلیقه‌ای عمل نشود تا هماره ارزشمند و موثر باشد.

زوار عتبات و به طور خاص زائران اربعین حسینی همیشه کوله‌باری از خاطرات پرمفهوم و پیامی رسا برای خانواده و سایر افراد جامعه به همراه دارند که می‌توان به جرات بیان کرد مجموع این تجارب یک مکتب مستقل است؛ یک مشرب و مسلک با ابعاد مختلف سیاسی، اجتماعی، اعتقادی و فرهنگی که آدمی را به سمت تعالی رهنمود می‌نماید و این ظرفیتی است که قیام امام حسین (ع) و نهضت عاشورای حسینی تا همیشه برپا می‌کند.

اربعین حسینی و شهادت اباعبدا... (ع) به منظور وجود ابعاد والایی که در تربیت امت بر اساس ارزش‌های انقلابی و سیر تکوین خط کلی مکتب اهل‌بیت (ع) دارد، همیشه مورد توجه قرار گرفته و حتی برای وجود مقدس پیامبر اسلام (ص) و امیرالمومنین (ع) نیز مسأله شهادت امام حسین (ع) حائز اهمیت بوده، چراکه یادآوری اربعین شهادت اباعبدا... (ع) خونی تازه را در رگ‌های شیعیان به جریان می‌اندازد و به فرموده امام راحل «محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است» به همین ملحوظ رسانه پرقدرت اربعین و نیز اهمیت تبلیغ و ترویج این فرهنگ، باید از الزامات اهداف سازمان صداوسیما در ساخت و تولید برنامه‌های سالانه خود باشد.

برنامه تلویزیونی «جاذبه»، با تهیه‌کنندگی حمیدرضا صابونی و کارگردانی محمد حمیدزاده که در ایام اربعین حسینی سال ۱۴۰۱ از شبکه افق نمایش داده شد، امسال نیز همزمان با شروع ماه صفر از ساعت ۲۰ هرشب روی آنتن این شبکه بازپخش می‌شود.

برنامه جاذبه، تولید مشترک شبکه افق و مرکز رسانه سازمان تبلیغات اسلامی با اجرای حامد عسگری، شاعر و نویسنده، نشستی گفت‌وگو محور با حضور افرادی است که تحولی شگرف در زندگی ایشان، آن هم در مسیر اباعبدا... (ع) و اربعین حسینی رخ داده و ماجرای مملو از نور و سرور آنها با فرهنگ عاشورا عجین شده است.

جاذبه، با موضوع ارتباط معنوی و متفاوت اشخاص مختلف با اهل‌بیت (علیهم‌السلام) ضمن ارائه محتواهای کاربردی، تلاش دارد تا همزیستی و همراهی مردمانی از دیار خودمان با حضرات معصومین (علیهم‌السلام) و فرهنگ حسینی و تجارب ایشان از این معیت را با مخاطب به اشتراک بگذارد و از جمله اهداف آن نیز ارتقای معرفت و بصیرت‌افزایی به بیننده نسبت به اربعین و فرهنگ عاشورایی آن است.

قسمت نخست برنامه جاذبه که علیرضا صالحی آن را روایت می‌کند «سر و سنگ» نام دارد. فاطمه هوشینو، بانوی ژاپنی که ۲۰ سال قبل مسلمان شده در قسمت دوم با عنوان «طعم گیلاس» روایتگر این بخش از جاذبه است.

«نخل ایستاده» نام سومین قسمت از برنامه جاذبه است که مجید کعبی درباره آن با حامد عسگری به گفت‌وگو نشسته و دانش اقباشاوی از کارگردانان ایرانی هم در چهارمین قسمت با عنوان «پای شط» از دیگر راویان این برنامه تلویزیونی خواهد بود.

«صفرنامه» عنوان سه قسمت بعدی برنامه تلویزیونی جاذبه است که روی آنتن شبکه افق می‌رود و قرار است روایتی متفاوت از مسیر «نجف تا کربلا» را با حضور حامد عسگری نشان دهد.

«جاذبه» با موضوع ارتباط معنوی و متفاوت اشخاص مختلف با اهل‌بیت(ع) ضمن ارائه محتواهای کاربردی، تلاش دارد تا همزیستی و همراهی مردمانی از دیار خودمان با حضرات معصومین و فرهنگ حسینی و تجارب ایشان از این معیت را، با مخاطب به اشتراک بگذارد